

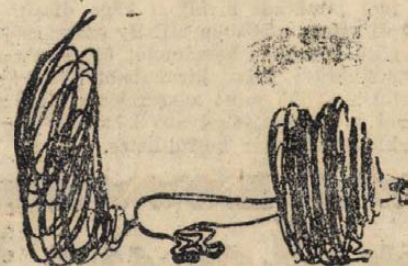
— A szénapanamában letartóztatott Véchei alezredes szabadlábrahelyezését kéri a védők. Az áprilisban leplezett nagyarányú szénapanama ügyében még egyre folyik a katonai hatóságok vizsgálata. Különösen fontosnak tartják a honvédfőügyészség a letartóztatott Véchei Elemér alezredes szerepének tisztázását. Az alezredes ugyanis még *még sem tett beismerő vallomást*. Véchei többször hangoztatta áriat-lanságát, újabban pedig védői, dr. Uhlmann Lajos és dr. Mück Guido szabadlábrahelyezését kérték azzal, hogy Vécheit *egyedül Haas Béla vallomása terheli*. Dr. Sztupka László hadbíró-ezredes a honvédfőparancsnok ügyésze a napokban dönt a kérelem felett.

— A szállodások budapesti világkongresszusa. Magyarország legnagyobb szállodáinak vezetői csütörtökön ülést tartottak a Hungária-szállóban, hogy a világ minden részéből Budapestre érkező szállodások nagygyűlésének előkészületeit megbeszéljék. Marencsics Ottó, a Hungária és a Dunapalota vezérigazgatója ismertette a főváros idegenforgalmára nézve oly nagyjelentőségű kongresszus tennivalóit. Bánlaky Géza magyar specialitások érvényesítéséről tett javaslatot. Glück Frigyes a régi híres budai borvásár felújítását ajánlotta világszűrivel, de még négy más javaslatot is tett, hogy az ötszáznál több külföldi vendég minél jobban megismerhesse Budapest szépségeit és komoly értékeit. Kommer Ferenc, a kormány és a főváros, valamint más illetékes szervek bevonásáról szólt. Csutor József székesfővárosi tanácsnok a főváros legteljesebb hozzájárulását, Magyar Miklós pedig a földművelésügyi miniszter támogatását jelentette be. Bánó Dezső kormányfőtanácsos meghívta a kongresszus főelőzertagját a Balaton mellé, elsősorban Balatonfüredre.

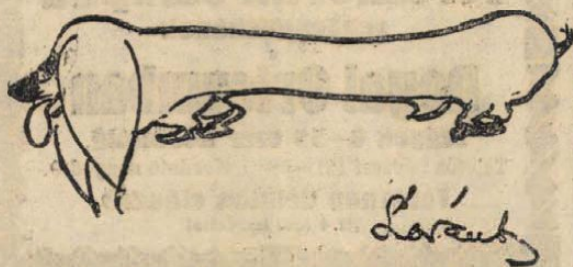
— Zsidó vallású hősök halottak emlékeztetője. A pesti izraelita hitközség és Chebra Kadisa e hónap 30-án, vasárnap délelőtt 11 órakor a rákoskeresztúri zsidó temetőben emlékünnepélyt rendez a zsidó hősök halottak emlékére. — A budai izraelita hitközség e hónap 29-ikén, szombaton délelőtt 10 órakor gyásztisztiszteletet rendez főtemplomában a zsidó vallású hősök halottak emlékeztetőre.

— Gyógydíjat csak a fürdő tulajdonosa szedhet a fürdővendégektől. A fürdőidény közeledtével különös érdeklődésre tarthat számot az az ítélet, amelyet a budapesti központi járásbírószágon ma hozott dr. Kartal járásbíró. A Balaton-Zamárdi Fürdőegylet több budapesti lakos ellen, akik a múlt nyáron Zamárdin nyaraltak, a tavalyi gyógydíj — kurtaksa — megfizetése iránt keresetet indított. A tárgyalás folyamán csatolt egy alispáni határozatot, amely az egyület gyógydíj szedésére feljogosítja, de a fürdővendégek közül többen — a perbeli alperesek — ennek dacára sem voltak hajlandók a kirótt gyógydíjat megfizetni. Az egyikük azzal védekezett, hogy *ő nem is volt fürdővendég, mert saját villája van Zamárdin*, a másik pedig előadta, hogy *ő teljesen szegény, a fürdőtelep kényelmét és kedvezményeit soha igénybe nem vette, hanem a faluban húzódott meg*. A bíróság a fürdőegylet keresetét elutasította. Az ítélet indokolása szerint az 1876. évi 14. tc. feljogosítja ugyan a gyógyfürdőket gyógydíj szedésére és a közigazgatási hatóságokra bizza annak megállapítását, hogy a magát gyógyfürdőnek nevező fürdő *ényleg az-e; gyógydíj szedéséhez tehát legfeljebb magának a fürdőnek, illetve a fürdő tulajdonosának van joga, de nem a fürdőegyletnek*. A fürdőegyletnek csak akkor volna ehhez joga, ha közte és a fürdővendégek között etekintetben megállapodás jött volna létre. Az alispáni határozat etekintetben magánjogi hatállyal nem bír s a fürdőegyletet gyógydíj szedésére fel nem jogosíthatja. (v. j.)

Kutyák



Lóránd



Lóránd

— Becker miniszter tiszteletére dezsóné volt Bethlennél. Bethlen miniszterelnök és Bethlen Istvánné grófné május 27-én délután 2 órakor dezsónét adták a miniszterelnöki palotában a Budapestre érkezett porosz közoktatásügyi miniszter tiszteletére, amelyen megjelentek: Franz von Schön német követ, von Becker porosz közoktatásügyi miniszter, Seitzowsky Béla a nemzetgyűlés elnöke és felesége, gróf Klebelsberg Kunó vallás- és közoktatásügyi miniszter és felesége, Walko Lajos a külügyminisztérium vezetésével megbízott kereskedelemügyi mi-



Gróf Klebelsberg Kuno kultuszminiszter villásreggeli-re érkezik a miniszterelnöki palotába

niszter és felesége, gróf Teleki Pál nemzetgyűlési képviselő, volt miniszterelnök és felesége, gróf Zichy Rafaelné, gróf Ráday Gedeon nemzetgyűlési képviselő, volt belügyminiszter és felesége, Werner von Richter porosz közoktatásügyi minisztériumi igazgató, Petri Pál nemzetgyűlési képviselő, vallás- és közoktatásügyi minisztériumi államtitkár, báró Prónay György nemzetgyűlési képviselő, miniszterelnökségi államtitkár, gróf Khuen-Héderváry Sándor rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, a külügyminiszter állandó helyettese, báró Piret de Bihain Gyuláné, gróf Teleki Tibor nemzetgyűlési képviselő, Ernst Sándor pápai prelátus, nemzetgyűlési képviselő és Gragger Róbert egyetemi tanár.

— Vásárcsarnokok és piacok árak: Marhahús rostélyos és felső 22-40.000, leveshús 16-40.000, gulyás 10-30.000, borjúcomb 34-52.000, pörköltnek való 14-32.000, bárány hátulja 26-32.000, eleje 18-30.000, sertéskaraj 28-44.000, tarja, comb, lapocka 26-32.000, oldalas 20-25.000, szalonna zsírnak való 23-25.000, hús és zsír 26-30.000, élő csirke 30-45.000, tyúk 35-60.000, teacsi 1200-1400, élő ponty 30-45.000, harcsa 50-70.000, tej literje 4-4800, tejföl 18-25.000, teavaj 70-84.000, tehéntúró 12-16.000, fehér kenyér 7200-8000, félbarna 5400-6000, barna 4400-5400, bab 4-7000, borsó 8-13.000, lencse 8-12.000, kevert zöldség 15-20.000, vöröshagyma 4-5000, kelkáposzta új 4-8000, burgonya 900-2000, tisztított paraj 4-10.000, narancs 10-16.000, alma 50-70.000, dió 12-16.000, mák 28-32.000, sáldi darabja 100-1000, zöldborsó 5-8000, újbungonya 5-8000, sóska 6500-13.000. A forgalom a piacokon és vásárcsarnokokban közepes. Az árak változólagosak.

— Holnap nyílik meg — mint közlik — az Iparcsarnokban az Embervédelmi kiállítás. A nyilvánosság számára a megnyitás napján délután 1/3 órától nyitva.

— Házasság. Dr. Holló Gábor és Havassy Irénke e hónap 27-én tartották esküvőjüket a királyi Várkapulnában.

Gerlei Margitka és Weiss István (Szarvas) június 5-án délelőtt 12 órakor tartják esküvőjüket. (Mindep külön értesítés helyett.)

— Orvosi hír. Dr. Basch Imrét, a Liget-szanatórium volt orvosát a júniusban megnyíló Margitszigeti Szanatórium vezető-főorvosává nevezték ki.

— Már június 10-én tartja a m. kir. államsorsjáték húzását a budapesti pénzügyigazgatóság lottóosztálya. Főnyeremény 200 millió, jutalom 300 millió, tehát egy sorsjeggyel 500 millió korona készpénz is nyerhető. Ha még nincs sorsjegye, siessen venni, darabja 20.000 korona.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET

Koessler János meghalt

Koessler János zeneszerző, a Zene-művészeti Főiskola nagynevű tanára — mint a München melletti Ansbach-ból jelentik — ott 73 éves korában pünkösd vasárnapján meghalt.

A nemzet erejét és dicsőségét nemcsak a nemzet édesgyermekai hirdetik, hanem fogadott fia is. Mert erő a vonzóerő is és mindig az életképesség, a kultúrképesség jele, ha valamely nép le tudja kötni magának a külföld erőit. Ilyen fogadott gyermekek, ilyen idegenből magunkhoz láncolt erők voltak itt, Magyarországon, azok a német muzsikusok, akik letelepedtek nálunk, mert megéreztek, hogy az a nemzet, mely befogadja őket, termékeny talaj saját nemzetük legnagyobb művészetének a Zenének felvirágoztatására. Idegenből jöttek, idegen levegőt hoztak magukkal és egy idegen műzene kultúráját. Ez a kultúra lényegesen más volt, mint amilyent a magyar nemzet ősi zenei ösztöne (úgy, ahogy az a régi népdalokban megnyilatkozott) megkívánt. A magyar-német zenei frigyből ezért csak bastardok születhettek. A német jövevények hatása mégis elhatározó volt zenekultúránk fejlődésére: megmutatták a nagy műzene-kultúrát sokáig nélkülöző magyar nemzetnek, hogy *mi az a műzene általában*, megmutatták, hogyan jár egy nemzet a saját lábán s vittek bennünket, bár legmélyebb vágyainkkal ellenkező irányban, saját hátukon, míg megtanultuk tőlük, hogyan kell saját lábainkon járni. Ezért hálával gondolunk derék német mestereinkre, Stolzertól Koesslerig, Koessler Jánosig, akinek váratlan halálát most mély megdöbbenéssel fogadja az egész magyar művészvilág.

Koessler János az 1853. esztendő első napján született Waldeckben. Bajor hazájából meleg, derűs kedélyt, tiszta, naív, vallásos idealizmust hozott magával és ennek a kedélynek és idealizmusnak poétikus csíráit Rheinberger, a híres müncheni orgonatanár, maga is naív idealizmussal teli művészlélek, ápolta. Müncheni tanulóévei után megkezdte áldásos működését: először Drezdában, mint a »Lieder-tafel« lelkes karmestere és az ottani konzervatórium orgona- és zeneelmélet-tanára, majd Kölnben, mint a Stadttheater dirigense. 1882-ben Kölnből meghívták Budapestre az Országos Zeneakadémia orgona- és karének-tanári tisztségére. Egy év múlva már az elhunyt Volkmann Róbert örökebe lép: elfoglalja a zeneszerzési tanszak katedráját. Huszonöt évig irányította innen az új magyar zeneszerzőnemzedék fejlődését és nines ma a világon zeneszerző-tanár, aki annyi kiváló zeneköltőt és muzsikust nevezhetne tanítványának, mint Koessler János. Bartók Béla, Kodály Zoltán, Dohnányi Ernő, Jemnitz Sándor, Wiener Leó, Radó Aladár, Lendvai Ervin, Jacobi Viktor, Kálmán Imre, Szirmai Albert s még sok más neves művész neve díszíti tanítványainak névsorát.

Koessler János, Rheinberger tanítványa, Volkmann öröke és Brahms bámolója, ahon a német muzsikuserenációhoz tartozott, mely a nagy német klasszikusok hatalmas tradícióját, mondhatnánk »másodikéből« vette át. Nem Bach, Mozart és Beethoven szellemét hozta kö-zénk, hanem azt a szellemet, amelyet a XIX. század második felének a nagy klasszikusok árnyékába meghúzó német zenészek képviseltek. Ezeknek a Brahms hatalmas törekvéseit leszámitva, nagyrészt szolid tudású és szelíd-lelkű muzsikusoknak szemüvegén keresztül látta és magyarázta a klasszikus német zene grandiózus és a romantikus változatos formavilágát. Komoly készséggel, magávalragadó lelkesedéssel vezette be növendékeit ebbe a világba, hol rend és nyugalom, a meggyőződés munkának tisztasága és üdítő öröme lakozott. És éppen ebben az üdítően lelkes meggyő-ződésségben rejtett Koessler pedagógiai sikerének titka. A német zenének a szolid romantika szemüvegén át nézett formavilága, ebben a lelkes tiszta meggyőződésben nem merevülhetett élettelen sablonokká. Az a barátságos megvilágítás, melyeket a klasszikus példák Koessler magyarázataiból nyertek, nem riasztotta el, ellenkezőleg megnyerte a növendék hajlandóságát és az önállóbb tehetséget öntudatlanul arra sarkalta, hogy összerejére támaszkodva mélyebben pillantson a klasszikus példák szel-lemébe és felfedje azoknak valódi mélységeit. Mert az igazi tehetség nem elégszik meg valamely táj vonzó képével, hanem elindul megkeresni a valóságos, az eredeti tájat. Koessler vonzó képet festett a zene formáiról, s így nemcsak zeneszerzőket indított útnak, hanem olyan pedagógusokat is, mint egy Kodály Zoltán, aki a kompozícióoktatást a legmélyebb alapokra fektette.

A Koessler-növendék szívesen megbarátkozott a zenei formákkal, mert érezte, hogy mestere is meghitt barátja ezeknek a formáknak.